

ÚVODEM

Promotor Doc. Ing. Petr Hlaváček, CSc.

Spectabilis, pane děkane,

vážený pane primátore,

akademí civité,

přátelé sešli,

dovolte mi přivítat mezi námi především odborné garanty našeho 2. objektivního akademického svépomocného koštu slivovice. Jak jste byli informováni, garanci převzali tři Dostálové.

Prosím studenta Václava Dostála, zastupujícího ministra kultury Pavla Dostála, aby Vás seznámil se stanoviskem pana Ministra.

Václav Dostál, t.č. student, zastupující p. ministra

Stanovisko pana ministra

Pan ministr říká: „ Je mi líto, že nemohu přijmout vaše pozvání na akci, neboť mi to nedovoluje můj pracovní program, ale rád přijímám záštitu, protože jsem si vědom společenského významu akce pro valašský region. Přeji mnoho zdaru při konání koštu. Těším se na shledání, s pozdravem

P.Dostál, ministr kultury“

Děkuji a prosím pana primátora, druhého garanta našeho koštu, aby se ujal slova. Panu primátorovi upřímně děkujeme za osobní přízeň a aktivní účast.

Primátor PhDr. Zdeněk Dostál

Vážení přátelé,

co říci v této vážné chvíli...především by nikomu nemělo uniknout , že se zde rodí nová velká tradice a takové velké historické okamžiky stojí zato si dobře zapamatovat. Každý by měl být opřen taky o pádný a silný sloup historické zkušenosti. Mohli bychom je hledat v dávné antice, ale obraťme se třeba na Otce vlasti - ten přece nezaložil jenom univerzitu, nevybudoval jenom kamenný most a nevydal jenom Zlatou bulu, ale taky například z Burgund přivezl kořen vzácné révy. Ale to všechno by bylo mimo nás, ale přivezl taky kadlátky a to stojí zato, abychom samozřejmě o tuto tradici a tuto historickou zkušenost se důkladně rozdělili. Nemíním samozřejmě sahat do historických záležitostí a už vůbec ne doporučovat změnu našich národních symbolů, ale je otázka, jestli slovanskou lípu a germánský dub by nemohla nahradit valašská švestka.

Děkuji panu primátorovi a prosím spectabilis, pana děkana, aby Vás seznámil se svou poslední vyhláškou.

Děkan Doc. RNDr. Jiří Dostál, CSc.

Vážené dámy, vážení pánové,

jedno krásné přísloví, pro dnešní den a dnešní sešlost jakoby stvořené, říká, že nejhorší je čekání na přípitek. Proto, abych neoddaloval tuto událost, se zmíním jenom o dvou věcech. Ta první - organizátory a svými přáteli jsem byl požádán, abych dnešní den vydal příkaz děkana číslo 1. v tomto roce, který zakazuje blbou náladu dnešní večer. Já nechápu, proč jsem o to byl požádán, když my tady máme dobrou náladu celý rok a slivovice se nepije jen na Hromnice. A druhou věc, kterou bych vám chtěl sdělit: Přeji příjemný večer a příjemnou zábavu, ať se vám tady mezi námi líbí a já doufám, že druhá sešlost, to už je vlastně sešlost tradiční.

Děkuji spectabilis.

Akademí civités,

jak jste byli seznámeni v programu, pedagogický dozor zajišťuje učitel národů mistr J. A. Komenský.

V jeho zastoupení se účastní pan Dr. Pavel Popelka, ředitel Muzea JAK v Uherském Brodě. Požádal nás o krátký příspěvek.

Dr. Pavel Popelka

ředitel Muzea J. A. Komenského v Brodě

Jestli mohu mluvit za J. A. Komenského, tak samozřejmě tak učiním. Stanovisko J. A. Komenského k tomuto koštu je jak jinak než zásadní, laskavé a moudré. Všichni na jednom jevišti světa stojíme a cokoliv na něm se koná, všech se týče.

Další pověřený pedagogickým dohledem je PhDr. Zdeněk Szpak, ředitel Akademie J. A. Komenského ve Zlíně.

PhDr. Zdeněk Szpak

ředitel akademie J. A. Komenského ve Zlíně

Dámy a pánové,

dovolte krátkou sekvenci. Já si osobně myslím, jsem přesvědčen, že mistr Komenský, který nás blahosklonně sleduje při různých našich soutěžích Miss a Missis, tak je dnes nesmírně potěšen, ba dokonce i dojat, když vidí, jak vzdělanost tíhne k tomu nejlepšímu, co náš region produkuje.

*Spectabilis, pane děkane, pane primátore, vážení hosté,
následuje koštovní slib degustérů, který přednese loňský vítěz - student Dušan FOJTŮ.*

Dušan Fojtů

student

Dovolte mi, abych se představil, mé jméno je Fojtů Dušan a jsem loňským vítězem tohoto akademického hodnocení. Chtěl bych v první řadě, než by se na to, během celé soutěže ke konci zapomnělo, upozornit na skutečnost, že je tady přítomný můj otec, tady ten v té zelené vestě ve třetí řadě na kraji, který je vlastně produktem....nebo produktem..... chtěl jsem říci producentem tady toho produktu, který se tehdy umístil.....

(pozn. Doc. Hlaváčka: „ My nemáme na škole disciplínu rétoriku, takže prosím omluvte jeho momentálně snížené vyjadřovací schopnosti....“)

Nyní tedy k slibu: ...

„Malá poznámka, poslední slovo přísahy zní Páleníčáře. Po něm všichni odpovídají slovy Tak koštujeme.“

SLIB

Na své nejlepší svědomí a vědomí SLIBUJEME, že jako aktivní hodnotitelé 2. akademického svépomocného koštu slivovice budeme přistupovat ke vzorkům čestně, odpovědně a s chutí.

Vzoroky posoudíme až po vypití, body budeme přidělovat objektivně.

Zavazujeme se, že v žádném případě neznesevětíme akademickou půdu řečmi oplzlými, skutky nemravnými ani zvrátky tělesnými.

Nedopustíme, aby na Moravě vyhynuly švestky, trnky, či durancie.

K tomu nám dopomáhej muška octová, kvasinka vinná a všichni páleníčáři.

Tak koštujeme!

Nyní prosíme pany Dostály, aby slavnostně košt otevřeli.

“Spectabilis, pane primátore, vážení hosté, akademí civité, košt je otevřen.”

2 Alkohol a statistika

prof. RNDr. Stanislav KOMENDA, DrSc.

1. Více než devadesát devět procent všech abstinentů, kteří kdy po tomto světě chodili, už zemřelo - často na nemoci velice nepříjemné.
2. Ze všech žijících abstinentů jich plná polovina vykazuje - ve své populaci - podprůměrný pracovní výkon.
3. Abstinenti přispívají statisticky signifikantně méně do hrubého domácího produktu (HDP) nežli občané pijící.
4. Statistiky spotřeby alkoholu dokládají, že to, co nevypijí abstinenti, vypijí ti, kteří alkohol pijí - čímž abstinenti prokazatelně přispívají ke zhoršení jejich zdravotního stavu.
5. Z policejních statistik vyplývá, že podnapilí pachatelé jsou snadněji přistižitelní a při zatýkání kladou menší odpor než pachatelé střízliví.
6. Pijáci slivovice a jiných ovocných destilátů jako jsou calvados, barack pálinka, ořechovka, višňovka, terkelice, tequilla a brandy přispívají statisticky významněji nežli nepijáci k tomu, aby ovoce bez užitku neshnilo.
7. Sto procentní alkohol je stoprocentně účinné desinfekční činidlo mimo jiné chránící tkáň před rozkladem. Lze tedy usuzovat, že padesátiprocentní alkohol ochrání tkáň před rozkladem z jedné poloviny.
8. Fakt, že alkoholik utrácí podstatnou část svých příjmů za pití, usnadňuje národohospodářské plánování.
9. Mezi alkoholiky je významně nižší incidence fraktur dolní končetiny přivozených sportovní činností ve srovnání s incidencí fraktur v běžné populaci; tomu odpovídající nižší čerpání ze zdrojů zdravotního pojištění je evidentní.
10. Nebýt alkoholiků, procento nezaměstnaných by vzrostlo v důsledku poklesu prosperity a následného omezování provozu pohostinských živností.
11. Díky existenci alkoholiků si činnost parlamentu udržuje stabilně vysoký stupeň hodnocení na žebříčku zábavných pořadů české televize.
12. Alkohol rozvíjí estetické cítění obyvatelstva - regály s láhvemi alkoholu působí barevně daleko zajímavěji nežli regály s láhvemi minerálek.

13. Procento abstinentů mezi nemocnými lidmi je výrazně vyšší nežli procento abstinentů mezi zdravými; stačí udělat anketu mezi diabetiky, žaludečními a dvanáctníkovými vředaři, žlučníkáři a mnohými jinými.

14. Alkoholici jsou společensky zábavnější než abstinenti - opilý totiž zaujme (pobaví nebo pohorší) své okolí i tehdy, když to vlastně ani nemá v úmyslu.

15. Potření alkoholismu by rázem zničilo významnou součást kvetoucí zdravotnické osvěty.

16. Historická zkušenost nás učí, že prohibice a následná abstinence vedou k razantnímu vzestupu zločinnosti - zřejmě podle principu, že postižením menšího lumpa se uvolňuje prostor pro lumpa většího.

17. Alkohol rozvíjí duševní činnost: doba, kterou stráví zákazník supermarketu přemýšlením, hodnocením, rozhodováním a vybíráním (což jsou všechno vysoce intelektuální aktivity) láhve alkoholu z regálu, je podstatně delší nežli doba, kterou věnuje vybírání krabice mléka.

Poznámka na závěr: Více než 50% statistik sestavují lidé v akutně střízlivém stavu, mezi nimiž je procento výskytu alkoholiků nižší než 50%.

3 Co pije a povídá si náš lid

Jiří SEVERIN

Kdysi před lety, v raném období lidu krabicové architektury, hořčicových pohárů a polyetanových sáčků, jsem stál coby malý chlapec se svým oblíbeným strýcem Milošem nad rozkvetlou strání za jeho domem. V sadě kvetly jabloně, hrušky, meruňky, švestky. Včely zpívaly v D dur, bylo nádherné jaro a strýc se slzou v oku a s dojetím v hlase, omámen tou krásou, pravil: „Přijde den, kdy všechny plevelné stromy pokácíme a ponecháme pouze slivovičníky.“ Tenkrát poprvé jsem pocítil magickou sílu slivovice.

Běžela léta, až jsem dospěl do dnešní doby reálné konzumní normalizace. Vím dobře, jak velkou roli hraje i nyní slivovice v životě našeho kraje. Je životadárnou krví jeho ekonomiky, zvláště pak té šedé. Také proto mě zajímalo, jaký vztah k ní má náš prostý lid, a proto jsem provedl průzkum na téma Co pije a povídá si náš lid.

Restaurace Velká nad Veličkou

Dominuje pivo, ale také režná, slivovice, zahlédl jsem několik zelených. K večeru se v této hospodě kupodivu i zpívá.

Nezaměstnaný muzikant snědé pleti: „Už mám konečně práci. Děláme v Praze. Topiča v letním kině. Dobrá práce. V zimě sa nehraje, v létě sa netopí.“

Hrubá Vrbka

Slivovice, Javornická starorežná, Blatnický roháč.

Místní hudebník – starousedlík, trochu filozof: „Vývoj ide ohromně dopředu. Pokrok sa nedá zastavit. Do deseti roků bude aj komorní A o půl tónu výš.“

Javorník - Slovenské hranice

Pije se Javornická režná vynikající kvality, i v této hospodě se prý často zpívá. Nemohu však potvrdit.

Citát z vrcholící hádky: „Nesér ňa. Urobíme kompromis. Já ti húsle nepožičám a ty chod' do riti!“

Hospoda Blatnice

Vedle piva se pije i víno, ale kupodivu není místní.

Pravděpodobně učitel u vína dumá nad výplatní páskou: „Zase mně nedali odměny. Nevadí. Zatajím dětem láčkovce.“

Restaurace Koruna - Uherské Hradiště

Dominuje pivo a borovička.

Tři muži si vyměňují zkušenosti:

První: „Já když sa napiju, tož to mně moja nedá. To mosím byt dlúho hodný.“

Druhý: „Tož to já mosím byt hodný nejměň měsíc.“

Třetí: „Chlapi to máte špatné. Moja mně dá, kdy si vzpomenu. Teda... Loni jsem si nevzpomněl ani jednú.“

Hospoda Napajedla

Pije se borovička a fernet, ale i pivo a málo vína.

Zapojím se do diskuse a pravím: „Chlapi, proč nepijete radši víno?“ Zdůvodnění: „Ja mám rád borovičku. Je to zdravé. Jedna veliká nahradí hodinovou procházku borovým hájem.“

Hospoda Garáž Zlín

Pije se všechno možné, tématem je mezinárodní situace.

Povstane muž s plnovousem, vypadá jako přerostený Rumcajs a zvolá: „Jsem proti monarchii!“

Anglické hospodářství je v prdeli. Šlechta souloží jenom mezi sebou a lid následkem toho degeneruje!“

Hospoda U Bezlojů - Halenkovice

Pivo, borovička, fernet, rum.

Místní hrobník prohlašuje: „Nemožu kopat, su sociálně slabý.“

Dodatek na závěr:

Všiml jsem si, že lid náš sice dosti pije, ale málo zpívá. Nehraje karty taroky, mariáš, preveranc či jiné pěkné hry. Nepřichází do hospod po mši svaté, jak bylo kdysi zvykem. Hospody nejsou už místem svobody a radosti. Lid náš je jakýsi ustaraný, neupravený, pocuchaný, ušmudlaný a omontérkovaný „aj v nedělu“. V roce 1898 podával Leoš Janáček svědectví o sběru hornických písní: „Podávám ubohý výsledek po stopách písně hornické. Na šachtách se nezpívá. Sem tam někdo zabrumlá pár tónů, ale jak se blíží dozorce, tak zmlkne.“ S lítostí musím konstatovat: v našich hospodách se hodně pije, ale skoro nezpívá. Změnily se v šachty. Leoš Janáček by hleděl.

4 Limončelo verzus slivovica a naopak

Jaroslav KLOFANDA alias KOVANDA

Vážení,

sem velice poctěný, že já, kerý si plete Down Jonesův index s Douwe Egbertsovým kofeinem, že já, kerý nerozezná marxák od mrazáku, možu vám tady fšeckým nahromaděným akademikom valit šruby do hlavy.

Ale vážně. Sleduja, jak to teď v tým Sítlu napříklat probíhalo, dospjel sem k názoru, že najspíše donde teď na facky u nás, mezi stúpencami slivovice a limončela a naopak. A to teprú bude poprask na lagúně!

Co je to, prosím vás, za šrub to limončelo, ptáte sa zaisté vně i vnitř silno poděšění. Limončelo, jak přízvisko samotné napovídá, je italský chlast prodávající sa tam na každém rohu.

Limončelo, jak teda přízvisko samotné napovídá, je alkoholický nápoj, pravda fuj, kerý sa vyrábja z limónů, teda z tých citrónů. Buď sa z ních vylisuje saft, alebo sa pomelú aji s kúrú. A přidá sa k tom lih a cúkeru. A prodává sa to v každěj řiti, aj v Římě napříklat. Gdyž to narvete do lehelky, jakš takš sa ten kříženec pitralónu a pomády na vlasy dá eště - nalit do mokasín, aby sa z toho nepotily oné. Ale ináč?!

Enomže Itale, tí degenerovaní Valaši, Valaši bez a, totiž Vlaši - sú perfektní obchodníci. Potém, co sém do vlasti bramborových placek a malebných frgálů zavlékli ten obeschnutý kravinec ménem picca, uvidíte fšecí, že sém brzo zavlečú aji tén babský drínk, najmě gdyž sa bude prodávat ta jak tam, v tých najnemravnějších pozicách, pardón sklénkách.

Jak v takovém světle obstóji naša drahocenná tekutina zvaná slivovica?! Ptám sa. A odpovídám si: Blbě.

Anebo dobře. Až nás dějiny tú demokraciју převálcujú natřikrát, možná že až teprú tehdá, až třikrát schudnem, a do huby bude enom tá slivovica, budem věděť, zač je toho lokeť. Ale do téj doby budem hlúpí, na večeru místo do obyčejnej hospody budem chodiť do pic éryjí, a pit budem to lepidlo.

Až teprú potém sa v našem krásném městě vedle prodejni galošů, dúchodek a gumákú domácej výroby objeví možná První vzorková nálevňa slivovice s nápisem SLASŤ.

Jak tí méně hloupější z vás zaisto poznali: ano, titul vznikl křížením slov slivovica a vlast'.

Těším sa na tú knajpu. Stěny obložené dřevem a ucpané mechem, v okýnkách za sklem králíci a kozy. Přindete, zaplatíte vstupné - protože bezdomovcom vstup zakázán - zakrojíte u jedné baby špeku, druhá vám naleje - a budete nasávat'. Vůňu domova. Při pětadvacítce žárovce. Naproti univerzitní profesor listuje si v Československém vojákovu z roku 1953 a upíjí z náprstka, vy v mystickém vytržení budete košťovat' z nejlepší oškorošovice z okolí. U dalšího stolu bude sedět Bajaja a řápat. Z nejlepší duranciovky na Valašsku. Krásný slivovicový kvelb!

Po třetí štampri vás vyhodí. Doma sa můžete dorazit'! - Z téj vaší pivovice, kokakolovice, jahodovice, kivijákovice, nedajbože z podkaštanovice - z toho, co ste si doma potajmu napálili, z toho, co zhnilo na tržišti Pod kaštanama. Jak sem nedávno chutnál. Fuj.

Ale tady - na náměstí vedle zlínské radnice - bude stát' SLASŤ! Vidím ju před očima už teď. Neco jak tá čajovňa na Dlíhej v Praze, kerá sa nazývá DUŠA. Neco temného, ale našeho. - slasť!

5 ŠKOLENÍ O BEZPEČNOSTI PRÁCE PŘI ZVRACENÍ

Doc. RNDr. Lubomír ŠIMEK, CSc.

Dámy a pánové,

Zvracení definujeme jako občasný protisměrný transport požitých potravin a tekutin jícnem. Samotné zvracení je zbytečně démonizováno a neprávem odsuzováno. Nicméně, i když nepopíráme jeho občasnou přirozenou fyziologickou nutnost, uvědomujeme si, že jsou místa, kde není vhodné ani slušné tuto činnost provozovat.

Jedno z těchto míst je akademická půda. Proto prosím věnujte pozornost našemu školení o bezpečnosti práce při zvracení. Nás nezajímají zvratky jako takové, ani jejich původ, či příčiny. Jednoduše za vším vidíme člověka, a v tomto případě zvracejícího člověka ani nelze přehlédnout.

Když cestujete v letadle, kde taky hrozí nebezpečí zvracení, jste velmi podrobně instruováni letuškou. My jsme si pro názornost připravili nikoli letušku, ale Slivušku, která Vám bude demonstrovat některé složitější situace názorně.

Pro snadnější pochopení dělíme zvracející osoby do dvou základních skupin:

- 1. Zkušeni rutiněři**
- 2. Nevyrovnaní začátečníci.**

1. Zvraceč pokročilý (rutinér, extraligový blíč apod.):

Zde bude školení relativně krátké. Rutinér ví, co a jak. Přesto však zde prosíme o dodržení jistého slavnostního rituálu. Vy zkušeni, jakmile zjistíte, že se blíží okamžik protisměrného transportu obsahu vašeho žaludku, obraťte se směrem na jih - pro upřesnění: J. A. Komenský zůstává před vámi na pravé straně – a zvednutím rukou se mu omluvíme a pomalu pokračujeme, až dojdeme za úroveň sloupu, zde krok zvolníme, zastavíme se, otočíme vlevo a opatrně pokračujete směrem k toaletám. (Slivuška předvádí)

Prosíme účastníky, aby cesta k toaletám byla po celou dobu koštu volná. Notorickým zvracečům však doporučujeme, aby perspektivně, nebo alespoň týden před příštím koštem, změnili některé návyky, např. denní tisk a večerní dobu sledování zpráv.

2. Zvraceč začátečník (gríňák, padavka):

Každý začátek je těžký a u zvracení zvlášť. Musíme se připravit na to, že jícny některých hodnotitelů, může - po třetím, popřípadě čtvrtém kole – projít obsah žaludku protisměrně.

Nejsignifikantnější příznaky zvracení spočívají zpravidla v tom, že se posluchárna nečekaně vychýlí nalevo. V tom případě se vychýlí napravo a situace bude zažehnána. Může nastat i opačný případ, posluchárna se vychýlí nalevo, pak vykonáme totéž opačným směrem. Zachováme klid, tato budova určitě následkem koštu nespadne, již mnohokrát se v obou směrech vychýlila. Přesto takto vzniklou situaci nikdy nepodceňujeme, nezlehčujeme a snažíme se zatížit židli sedem spatným. (Slivuška předvádí)

Jedna z možností je pokusit se o to, aby duch ovládl hmotu (v tomto případě kapalinu). Činíme tak následovně: zvolna se otočíme k bustě J. A. Komenského, nebo osobám ho zastupujícím, a soustředěně se omlouváme. (Slivuška předvádí)

Pedagogičtí pracovníci od docenta výše, slovy: „Promiňte, mistře, pomozte, ať to ustojím a udržím se ctí...“. Asistenti mohou používat familiérního: „Promiň, Honzo, je zle, pomoz!“ Studenti a ostatní se státní zkouškou z angličtiny (tam si všichni tykají) zvolají: „Sorry Johnny!“.

V případě, že hmota opět zvítězila nad duchem, neopouštíme sed spatný a vsuneme ruku mezi nohy židle a vytáhneme pomocný sáček. Zde prosím kolegy, aby pomáhali zvracejícím začátečníkům usnadnit jejich nesmělé a nejisté zvracení.

Zvracejícího držíme za čelo a povzbuzujeme podle situace. (Slivuška předvádí)

Např.: „Nic se neděje, Komenský se nedívá!“, nebo: „Jsi první!“, popř.: „Za chvíli si dáme duo...“. Při odnášení zvratků již Komenského nezdravíme a v závažných případech hledáme mezi účastníky náhradní hodnotitele.

Zvratky vracíme organizátorům u hlavního vchodu do posluchárny. Před dalším hodnocením vyčistíme ústní dutinu a očekáváme další pohyby posluchárny.

V každém případě na slivovici nezanevřeme a začneme se těšit na příští košt, kde již budeme ve skupině zkušených zvracečů a nemusíme absolvovat školení o bezpečnosti práce při zvracení, které platí po dobu dvou let.

6 Proč pijeme aneb sací reflex

Dr. Pavel POPELKA

Sání je nejen jeden z pracovních cyklů výbušných a vznětových motorů, ale též životně důležitý reflex, bez kterého by nebylo lidského rodu. Tato pravda se nakonec odráží i v terminologii biologického rozlišování živočišných druhů - člověk je určen jako savec. Sací reflex, jako nakonec všechno v lidském životě, samozřejmě podléhá proměnám. Na začátku nepříliš bohatého rejstříku chutí většiny savců chutná mléko, s dospíváním a uzráváním však mohou být preferovány i jiné chutě.

Sací reflex by byl jistě kontrolovatelnější, kdyby dějiny nevymyslely nádobu. Nemyslím nádobu v personifikaci Evy, myslím nádobu v podobě láhve v mnoha jejích modifikacích až po demižón.

Milí degustátoři, to, že nevinné dítě, savec - kojeneček, dostává již v raném věku kojeneckém do rukou láhev, to je zásadní zlom v rozvoji sání, neboť láhev se dá plnit různými obsahy. A protože člověk je nadán rozumem a pudem tvořivosti, přirozeně zkoumá, čím vším se dá láhev naplnit. Nejsnadněji je naplnit ji vodou, ale u té se rozvojem průmyslu zhoršuje kvalita, až je v naší současnosti téměř nepoživatelná. Člověku nezbyvá, než hledat jiné zdroje a to i za pomoci magie a alchymie. Ve snaze najít nejcennější substancii do láhve - elixír života, sublimuje dary přírody a objevuje alkohol.

A protože člověku je vlastní hřích (jinak by se vlastně nemohl ani rozmnožovat), tak stejně jako v ráji ochutnal zakázané ovoce, ochutnal i jeho zázračnou metamorfózu - destilát. A stejně jako mu zachutnala tělesná láska, zachutnal mu i tento omamující elixír, zvláště když někdy působí i jako afrodisiakum.

A protože za rozkoš, potěšení a opojení se nejen v ráji, ale zejména v pozemském slzavém údolí platí, vynalezly se represálie. Lásku omezuje morálka a pás cudnosti, výrobu destilátů trestní právo i poplatky za pálení, protože všeho moc škodí. Lidské konání nakonec koriguje i sama příroda, na volnou lásku sesílá pohlavní choroby, na švestky šárku.

Ale protože nic není jednoznačné, dialektický vztah dobra a zla pronikl i do savého konání savce člověka. Na jedné straně konzumace destilátů vede k cirhóze, k úbytku sexuální apetence a společenské dezintegraci, na druhé straně je prospěšná až zdravá, povzbuzuje a zespolečňuje.

Ještě u jedné věci bych se chtěl zastavit. Fenomén destilace je spojen nejen s osvojením technologie, ale i s kutilstvím a technickou vynalézavostí a tvořivostí kuriózně nejednou spojenou s jakousi ilegální činností. Milí degustátoři, nejde mi o uznání podomáckého pálení slivovice jako protikomunistického odboje, jde o to, abychom skrze prizma degustování nahlédli na člověka v široké škále jeho aktivit s neurčitou hranicí prospěchu a škodlivosti, neboť člověk je savec.

7 *Slivovičné desatero*

RNDr. Petr NOVOTNÝ

Spectabilis,

vážený pane děkane, vážená obci akademická,
dámy a pánové!

Jestliže se můj vážený předřečník, vážený etnograf pan doktor Popelka, zabýval přístupem k tématu více méně z hlediska technického, dovoluji, abych se jako fyzik uchopil diskutovaného problému z hlediska více-méně etnografického.

Vycházím z předpokladu, že většina zde přítomných nejsou pouzí konzumenti dnes testovaného moku, ale jsou současně výrobci, eventuelně výrobní přísedící, dnes hodnocené vzácné tekutiny. Z tohoto důvodu bych se chtěl s vámi podělit o letité zkušenosti odborníků na slovo vzatých, a to z oblasti výrobou přímo proslavené.

Z celé řady pramenů odborných, etnografických i jiných publikací jsem se rozhodl seznámit vás s odkazem folklorní oblasti mně nejmilejší, která je dodnes živá a známá svou příslovečnou kvalitou dnes zde hodnoceného moku. Odborníci již nepochybně ví. Je to ta část Moravy, kde končí víno a začíná pálení 1). Jedná se o milované Hornácko, Velický kút, které tvoří deset obcí. Město Velká nad Veličkou, jež je jeho střediskem, dále obce zpěvná Hrubá Vrbka, veselý Kuželov pod Povětrňákem 2), zadumaná Malá Vrbka, přísně bratrský Javomík pod Výzkumem, svérázná Nová Lhota pod Javorinou, dětské Vápenky, Suchov se svou republikou, Louka, Lipov a řada samot zvaných Mlýny, roztroušených podél říčky Veličky mezi Javorníkem, Vápenkami a Suchovem 3) na hranici mezi Moravou a Slovenskem.

Letité výzkumy místních obyvatel v oblasti destilace ovocných kvasů, i když tuto svou činnost dřívější odborníci takto nechápali a nejmenovali, shrnuli do deseti základních pravidel prezentovaných verbálním přenosem z generace na generaci.

Dovolte předložit vám Slivovičné desatero, tak jak je zachytil velický pan rector Kynčl 4).

SLIVOVIČNÉ DESATERO

- 1.) *Z porádného kvasu slivovicu pálit budeš!*
- 2.) *Nevezmeš k pálení chl'apa absyidenta 5), kerý ti leda na škodu sedí!*
- 3.) *Koštovat 6) mosíš porádno, slaninu dones, chléb aj sůl'. Šak sme z jedného kraja. Kdo sa bratrem cítí, mosí s nama píti!*
- 4.) *Tepl'ú slivovicu pi pomál'y, studenú ešče pomal'ej! Tretiročni duj jak letní došek 7)!*
- 5.) *Kde je dobrá slivovica, požádáš bratra svého aj manžel'ku jeho o žejdlík 8). Dostaneš-li, ptaj ešče. Dajú-li, bl'ahořeč, nedajú-li, preklňaj do tretího až štvrtého pokolená!*
- 6.) *Najdeš-li opitého spol'úbratra, pl'ahoč sa s ním, až ho dodáš do príbytku jeho. Dostaneš-li miesto něho, chval Hospodina hl'asem velikým! Neboť takto praví Písmo: Svědectví vydáš v pravdě časem svým a sl'únko t'a neráz nájde na cestě krivéj!*

7.) *Rečí poml'úvačú nepočúvaj, na stolici posměvačú neseďaj, ale v pálenici je místo tvoje a tam sl'úžbu konaj dnem aj nocú. Jez a pi!*

8.) *Za sl'ovo v slivovici obsažené k súdu brata nehoň. Má čagan 9) konce dva a súd hárešt 10) jeden. Stává sa, že bratré nesvorní na jednéj l'avici mzdu svoju obdržá!*

9.) *Po každém hutu modli sa: Nápoj náš vezdejší daj nám každý deň. Enom sl'ovo Amen zapomeň a vyžen z mysle svéj.*

10.) *Rob k páleňú nepřipúščaj! Ve chvíli zl'ej člověk hl'úpost' zrobí! Ved sám praotec Adam istě Évu pojal' za trápeni své ve chvílce opil'ej!*

Poznámka pro čtenáře Sborníku:

Aby dnešní čtenář, hlavně z Čech, neznalý jednotlivých podřecí velického kraje, neměl potíže se čtením a chápáním, používám původní transkripce, ve které l' při čtení zastupuje u.

Proto, prosím, čtěte:

mohel' — jako — mohéu, děl'al'—jako — děuau, sl'ovo —jako - suovo

Vysvětlivky a seznam použité literatury:

- 1) pálené - všechny druhy destilátů z ovoce a plodin, jež se v daném regionu nacházejí
- 2) povětrňák — větrný mlýn nad Kuželovem
- 3) HORŇÁCKO, Život a kultura lidu na moravsko-slovenském pomezí v oblasti Bílých Karpat. Redigovali Frolec V., Holý D., Jeřábek R.
Vydalo nakladatelství Blok v Brně 1966
- 4) PAMĚTI UJEČKA MATĚJA ŠKROBÁKA, Kynčl Rudolf
Vydalo nakladatelství F. Obziny na bezdřevém dílovém papíře
typy Bodoni-Empiriana v březnu 1943 ve Vyškově na Moravě
- 5) chlap absydent – nelichotivé označení muže laika v otázkách výroby a konzumace páleného
- 6) košťovat - chuťové hodnocení výsledku destilace
- 7) duj jak letní došek! - imperativ vybízející k pití bez omezení
- 8) žejdlík - starší objemová jednotka,

$$1 \text{ žejdlík} = \frac{1}{4} \text{ mázu} = \frac{1,414684}{4} \text{ dm}^3 = 0,353671 \text{ dm}^3$$

viz ies, díl III., vydala ACADEMIA, nakladatelství ČSAV, Praha 1981

9) čagan - hůl, nejlépe sukovitá z tvrdého dřeva, vhodná k opoře při chůzi i ke trestání

10) hárešt - vězení

8 Výsledky analýzy pitelnosti destilátů

Doc. Ing. Petr HLAVÁČEK, CSc.

Doc. Ing. Antonín BLAHA, CSc.

Vážení přátelé,

podobně jako vloni, i letos si dovoluujeme seznámit vás jako první na světě s naším dalším závažným objevem. Vedlejším výsledkem naší badatelské práce je překvapující a nezvratné zjištění, že známý matematik Georg Fridrich GAUSS

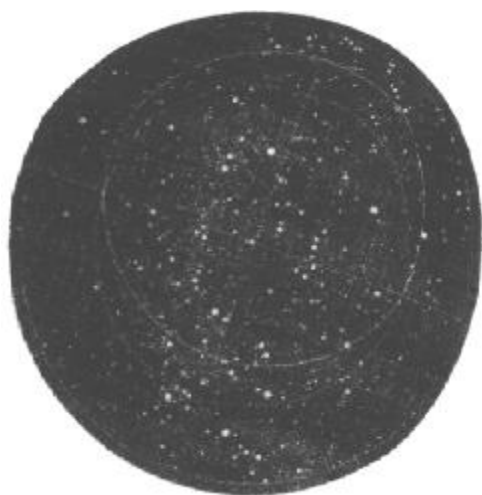

G. F. Gauss pozoruje své kolegy při příležitosti neúspěšného pokusu o založení tradice koštu slivovice v St. Petersburgu.

byl abstinent, nebo přinejmenším vůbec nerozuměl slivovici. Je to patrně způsobeno tím, že se celý svůj život pohyboval v oblastech pro tutu ušlechtilou kulturní tradici nepříznivých. (Braunschwig, Helmstadt, St. Petersburg, Göttingen).

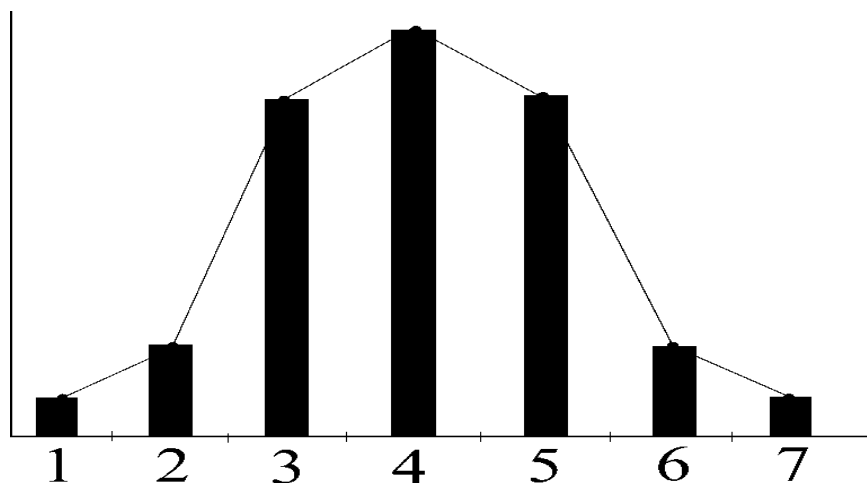
Na tomto obrázku je možné nalézt místa, na kterých známý matematik G.F. GAUSS převážně pobýval.

Noční obloha pozorovaná z místa pobytu G. F. Gausse. Omlouváme se za sníženou kvalitu obrázku. V době fotografování jsme měli bohužel velmi slabý blesk.

Zde si dovolíme malé připomenutí. G. F. Gauss tvrdil, že může-li být určitý jev u dostatečně velkého souboru kvantitativně popsán, pak vlivem náhodných jevů v systému probíhajících musí výsledek experimentu vykazovat typickou křivku, která se nazývá normální rozdělení, nebo častěji jako Gaussova křivka.

Nyní se prosím podívejte pozorně na tento obrázek Gaussova rozložení četnosti slivovic podle jejich kvality.

kde: 1- špičková, 2-vynikající, 3-velmi dobrá, 4-dobrá, 5-méně dobrá, 6-špatná, 7-nepitelná

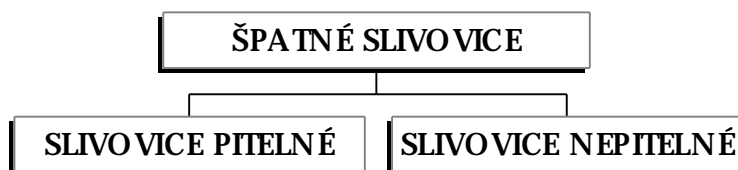
Protože již od loňského koštu víte, že skutečné studium a formulace výsledků bádání se bez destilátů neobejdou, pokusili jsme se mimoděk evidovat kvalitu námi při práci konzumovaných nápojů do připravených grafů. Zjistili jsme překvapivě absolutní absenci špatných destilátů. To nás natolik zaskočilo, že jsme přerušili vědeckou práci a svou výzkumnou kapacitu jsme věnovali studiu výskytu špatných destilátů.

Oslovili jsme 78 domácích ale i 28 zahraničních odborníků prostřednictvím INTERNETu, a s výsledky ankety bychom vás teď rádi seznámili.

Nejdříve bylo třeba vyřešit problém vyložení pojmu „špatný destilát“.

Proto jsme zavedli pojem „práh pitelnosti“, který se nám osvědčil.

Špatné slivovice si tedy nejdříve rozdělíme na pitelné a nepitelné.

Je-li totiž slivovice ještě pitelná, může snadno dojít ke zpochybnění míry její špatnosti. V tomto okamžiku musíme přiznat, že několik (přesněji pouhých pět) expertů nepřímo naši anketu zpochybnilo, nicméně jak uvidíte později, de facto se nakonec naše pracovní hypotézy plně potvrdily.

Pavel Popelka, ředitel Muzea J.A. Komenského v Brodě, řekl: Ve Strání se kořalka nerozlišuje, tam se pije všechno!

Miroslav Smatana ze Stavebního úřadu v Buchlovicích nám odpovídal v kondicionálu a budeme nejdříve citovat jen úvod jeho odpovědi: Kdyby se v Buchlovicích vůbec nějaká špatná kořalka objevila ...

Alois Zapletal ze Sadů tvrdil: V Derfli nebyla špatná kořalka nikdy tak špatná, aby se nevypila.

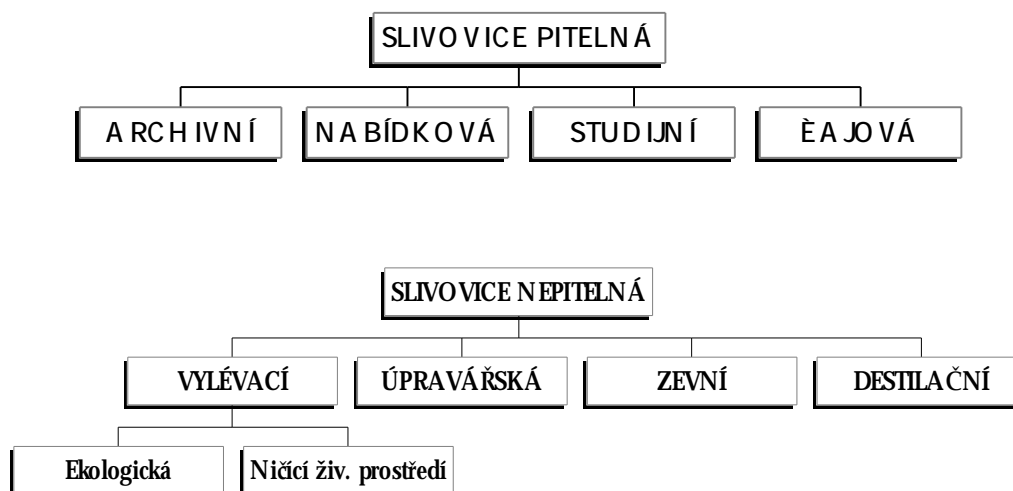
Petr Světlík, ředitel bytového družstva ve Veselí, cimbalista muziky Radošov, tvrdí naopak, že špatné slivovice se nehodí ani svařit. Vylét do kanála je jich ale škoda. Takže doporučuje: Okošťovat, pochválit a dál nepít!

Jiří Raštica radí: Zkuste scedit přes pančochu.

František Hrňa tvrdí, že když slivovica nechutná, pak se obvykle dá výhodně prodat do Prahy.

Josef Vaculík ze Starého Města si myslí, že když se trochu přisladí, pak se dá prodat do Ostravy.

Další odpovědi lze zařadit do skupiny pitelných slivovic, tzv. nabídkových.

Lad'a Koželuha doporučuje nepitelné slivovice schovat a nabízet nezvaným hostům. Z takových vzorků se stanou tzv. „čapačkové gořalky“, protože když pak jdete okolo domu, kde vás takto již někdy pohostili, raději se pohybujete pod okny čapačky, aby vás neviděli, nepozvali dál a nedej Bože ještě náhodou nepočastovali.

Upravářskými kořalkami rozumíme ty, které lze po jistých úpravách zařadit znovu do skupiny kořalek pitelných. Lad'a Koželuha tvrdí, že zná jednoho ze Zlechova. On přijde, donese si dvacetilitrový demižon čehosi, nikdo neví, co s tím udělá, dvacet litrů si zase odnese, ale pak se to dá pit.

Mirek Potyka, odborný pracovník Klubu kultury v Uherském Hradišti, doporučuje slivovicu přidávat do čaju, když moc mrzne. Připouští ale, že v krajním případě se v Hradišti může špatná slivovica vypít aj bez úprav.

Tuto zkušenost nepřímo přiznal i Miloš Hrdý, který v anketě uvedl dvě možnosti: Buď se špatná slivovica vypije s „lepší společností“, nebo se nabízí tam, kde je jistota, že byly ztraceny všechny smyslové vjemy - zrak, chuť, čich, ale i sluch. Moje manželka dodala, že v mém případě i rozum.

Poslední z kategorie nepitelných slivovic jsou kořalky vylévací. Ty, jak je vidět, se dělí na ekologické a neekologické. Mimo kategorizaci si dovoluujeme zdůraznit jedno velmi důležité pravidlo: Je-li již nutné kořalku vylít, pak to nikdy neděláme do záchodu. Znalec Koželuha to jednou zkusil a tvrdí, že taková chyba se udělá enom jednou v životě. Jednak se dlouho nemůžete zbavit smradu, ale ještě horší jsou výčitky svědomí nad tím, co jste udělali.

Naši experti se zásadně rozcházejí v názorech, kam špatnou kořalku vylévat. V Osetimanech to lejou prasatom, víc potom žerou, jsou přiblblé, většinou spí a hlavně přibírají na váze.

Petr Křivák, primáš cimbálové muziky z Kudlovic, leje špatný chlást zásadně do kanálu. Tvrdí, že není tak zdravý, aby mohl všechny dreky pit.

Na Zlínsku je rozšířená pověra, že opravdu špatná kořalka se pozná až na podzim. Zkouška probíhá tak, že se vzorek nalije pod ořech a čeká se, jak moc se strom otřepe. Po opravdu špatné slivovici se prý v koruně neudrží ani jeden ořech.

Miloslav Hrdý se přiznal, že se nejdříve pokouší používat špatnou kořalku zevně na mazání kolen. Když to nepomáhá, zalévá s tím kopřivy v rohu zahrádky.

I když je Slovácko plné tvrdých chlapů, mnohokrát jsme se setkali s tím, že i některé silné osobnosti nemají dost vnitřních sil jakýkoliv alkohol vylít. Například Petr Křivák takový truňk opatří nálepkou NAŘ (Nedá se Ani Řít'ů) a vezme jako vzorek do kapely.

Jiří Gazánek, zeměměřič ze Strážnice, popsal případ ze svého okolí, jehož byl očitým svědkem. Jeden jeho známý daroval takovou kořalku tchyni, a té trvalo celý měsíc, než tu dvacítku vypila.

Mimo tchyním se na Slovácku špatné kořalky dávaly dědinským ožbrň'om. Josef Holczman vzpomíná, že ve Skronicích to byl Franta Kelčanaňků, poslední koňař, který stačil vypít tzv. špatnou kořalku z celé dědiny.

Osmnáct respondentů nám odpovědělo, že všechny špatné kořalky se po určitém čase uzdravují a zejména v době, kdy se durancija nezarodí, tak se bezezbytku vypijí.

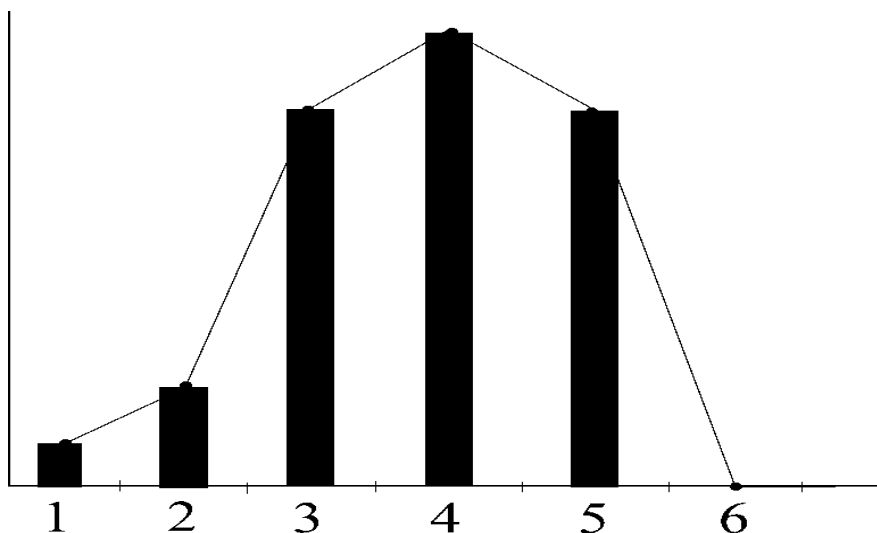
Zajímavou kategorií špatných destilátů jsme nazvali slivovice čajové. Jeden z našich kolegů z FaMe takovou flašku otevře, okoštuje, znovu zazátkuje, protože může být ještě hůř. Pro jistotu ji označí nálepkou „do čaju“.

Další relativně chudou kategorií špatných destilátů jsme pracovně nazvali „studijní“. Petr Křivák, primáš cimbálové muziky Loučka, se drží rady Miloše Plachého, vedoucího Kunovjanu. Naleje malý vzorec na čedičovou dlažbu před domem a čeká, jaká proběhne reakce. Není-li si jist průběhem, počká, až zaprší, a studuje, jak vypadají fleky po dešti. O nepitelnosti nehovoří.

Vážení přátelé,

jak vidíte, naše snaha popsat a kategorizovat skupinu špatných destilátů přinesla nečekané výsledky. Nezvratně totiž dokazuje neplatnost učení Georga Fridricha Gausse o zákonitostech normálního rozdělení četností jevů.

Ano, vážení přátelé, téměř dvě stě let jsme žili v omylu. Právě předložená sumarizace odpovědí dokazuje, že Gaussova křivka v případě rozložení četností kategorií slivovic neplatí.

kde: 1-špičková, 2-vynikající, 3-velmi dobrá, 4-dobrá, 5-méně dobrá, 6-DKA

Původně jsme chtěli navrhnout, aby se ode dneška tato odchylka reálného výskytu od teoretické křivky nazývala Hlaváček-Blahova slivovicová odchylka. Protože kolega prosazoval jiné pořadí, tedy Blaha-Hlaváčkova slivovicová odchylka, a nedošlo ke shodě, dohodli jsme se na kompromisu a trváme na tom, aby se od této chvíle nazývala Dostál-Komenského anomálie. DKA, anglicky díkejejdž.

Vážení přátelé,

děkujeme vám za pozornost. Příští rok nashledanou. Není tajemstvím, že jsme se rozhodli studovat i opačnou stranu Gaussovy křivky rozložení kvality napojů. Kvalitní vzorky prosím zasílejte na adresy:

Petr HLAVÁČEK

Příluky 303

760 01 Zlín

Antonín BLAHA

Valachův žleb 4888

760 05 Zlín

9 *Blíží se konec koštu*

Doc. Ing. Antonín BLAHA, CSc.

Blíží se konec koštu a před hodnotiteli vyvstane problém cesty domů. Rád bych upozornil na dva aspekty s tím související, a to aspekt stochastický a deterministický.

Stochastický – venku je po koštu vždy blátivo a plno kaluží. Kdo nevěří, necht' se ráno podívá na svoje boty, případně šaty. Navíc po cestě se budou potulovat barbaři, jejichž jmen je nepočítaně, a budou na hodnotitele zívát a rušit ho v jeho rozjímání.

Deterministický aspekt – hodnotitel uvykl práci a po cestě domů pracuje – přemýšlí. Přemýšlí v oblasti vědecko-výzkumné. O čem? O toku kapalin. Navierova – Stokesova rovnice je ale nelineární a parciální diferenciální a navíc jsou to rovnice hned tři. Nedivme se, že hodnotitel nedojde, protože nemůže dojít, k uspokojivému řešení. Správného hodnotitele z toho nepřepadne smutek. Naopak, postaví se k problému zásadně. Formulací výsledků přemýšlení hodnotitele při cestě z koštu se již dříve zabýval téměř neznámý český autor a já jsem Vám chtěl jeho krátký text zazpívat za doprovodu klavíru. Při zkoušce mně to ale přátelé rozmluvili, že prý v rámci humanity. A tak jsme nakonec zvolili nezvyklou formu, tzv. inverzní melodrama. Hlavní nástroj bude klavír a v určité smluvené chvíli jej já doprovodím básnickým textem. Takže můžeme začít... Poprosím klavíristu... Pepo, na můj nástup mi, prosím Tě, kývni!

... (delší předehra) a ...

*Zdá se nám to divné,
že když člověk plivne
do kaluže tmavé,
že plivanec plave.*

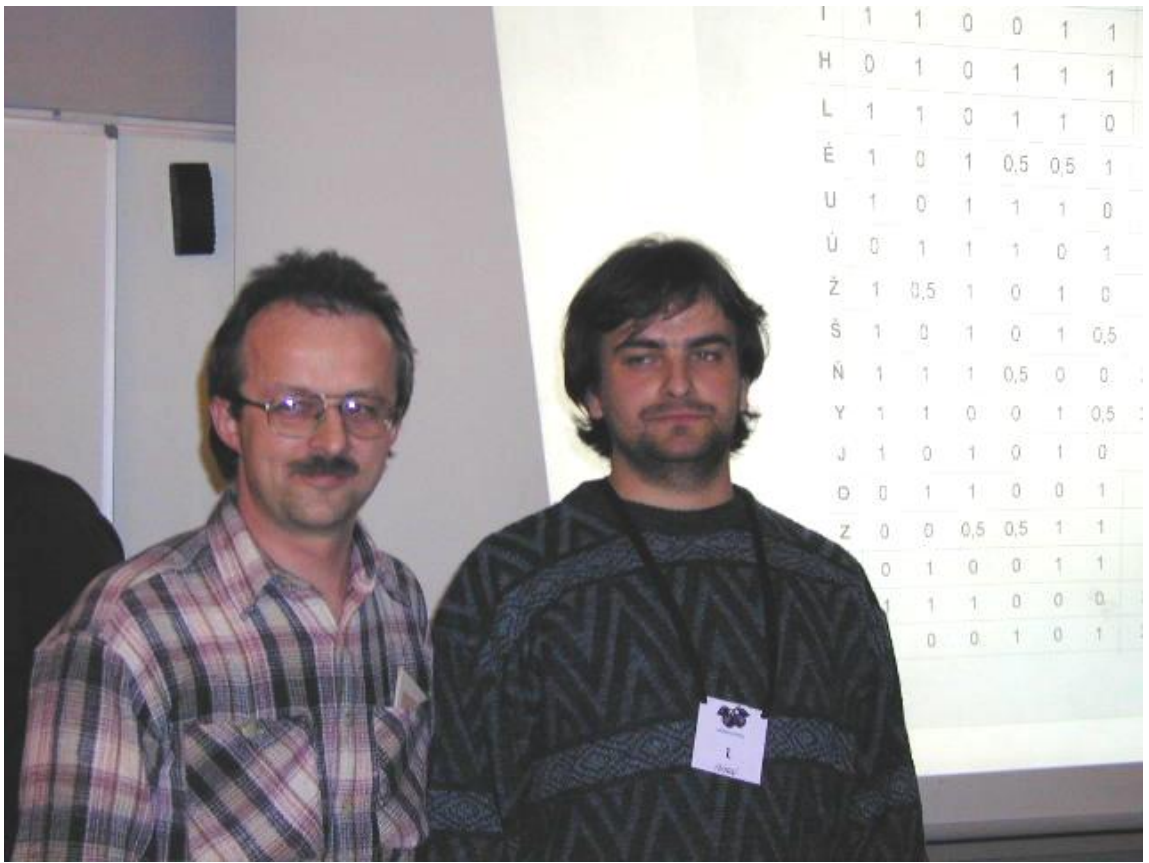
*Nikdo nepochopí,
proč se nepotopí,
plave po hladině,
prostě plave – svině!*

Děkujeme za pozornost.

VÝSLEDKY & FOTA !!!

Pořadí	Kód	Kolo						Celk.hod.	Jméno
		1.	2.	3.	4.	5.	6.		
1	Á	1	1	1	1	1	1	6	Janíček
2	V	1	1	1	1	0	1	5	Kolomazník
3	B	0	1	1	1	1	1	5	Zelina
4	D	0	0,5	1	1	1	1	4,5	Hrdý
5	R	1	1	1	0,5	1	0	4,5	Pavlačková
6	P	1	0	0,5	1	1	1	4,5	Sysala
7	Ě	0,5	1	0	1	0,5	1	4	Macháčková
8	T	1	1	0	0	1	1	4	Skořepa
9	H	0	1	0	1	1	1	4	Verberger-1
10	L	1	1	0	1	1	0	4	Vojasová
11	É	1	0	1	0,5	0,5	1	4	Hrňa
12	U	1	0	1	1	1	0	4	Šišková
13	Ů	0	1	1	1	0	1	4	Mozga
14	Ž	1	0,5	1	0	1	0	3,5	Fojtů L.
15	Š	1	0	1	0	1	0,5	3,5	Ságner
16	Ň	1	1	1	0,5	0	0	3,5	Vaculík
17	Y	1	1	0	0	1	0,5	3,5	Vojtek
18	J	1	0	1	0	1	0	3	Piperkov
19	O	0	1	1	0	0	1	3	Fojtů D.
20	Z	0	0	0,5	0,5	1	1	3	Ondra
21	Ť	0	1	0	0	1	1	3	Volafík
22	F	1	1	1	0	0	0	3	Popelka
23	W	1	0	0	1	0	1	3	Kratina
24	A	1	0	0	0	1	1	3	Verberger-2
25	Ě	0	0,5	1	0	0,5	1	3	Šiška
26	CH	1	1	0	1	0	0	3	Machů
27	Ö	1	0	0,5	1	0	0	2,5	Siegel
28	E	0,5	0,5	1	0,5	0	0	2,5	Bartoš
29	Ä	0	0	1	0	1	0,5	2,5	Špaček
30	i	0	0	1	0,5	0	1	2,5	Kunčík
31	Ď	1	1	0	0	0	0,5	2,5	Habáň
32	Ý	0	1	0	0	1	0	2	Rosík
33	Í	1	0	0	1	0	0	2	Michalík
34	S	0	0	1	1	0	0	2	Chudara
35	K	0	1	0	0	0	1	2	Sýkora
36	G	0	0	0,5	1	0,5	0	2	Kamenářová
37	C	1	0	0	0	1	0	2	Dominik
38	Č	0	0	0,5	1	0	0	1,5	Cetkovský
39	Q	0	0,5	0	0	1	0	1,5	Siegl
40	Ů	0	0	0	0,5	0	1	1,5	Karásek
41	Ó	0	0,5	0	0	0	1	1,5	Novák
42	Ř	0	1	0	0,5	0	0	1,5	Krejčí
43	X	0	0	0,5	0,5	0	0	1	Buchta
44	M	0	0	0	0,5	0	0	0,5	Uruba

Poznámky:

3. objektivní svépomocný akademický košť slivovice bude 2. února 2001.

